

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Sammanträdesdatum:
2019-09-17

§ 272

Yttrande över granskning av bokslut och årsredovisning 2018 KSN-2019-1380

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen besluta

att avge yttrande till kommunrevisionen om granskning av bokslut och årsredovisning 2018 i enlighet med ärendets **bilaga 1**.

Sammanfattning

Revisionens sakkunniga (KPMG) har granskat Uppsalas kommuns bokslut och årsredovisning. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionens granskning för 2018.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot avslag och finner att arbetsutskottet bifaller detsamma.

Beslutsunderlag

Förvaltningens skrivelse den 16 september 2019.

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret

Kommunstyrelsen

Handläggare:
Backlund Thomas
Hägglund Ola

Yttrande över granskning av bokslut och årsredovisning 2018

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslås besluta

att avge yttrande till kommunrevisionen om granskning av bokslut och årsredovisning 2018 i enlighet med ärendets **bilaga 1**.

Ärendet

Revisionens sakkunniga (KPMG) har granskat Uppsalas kommuns bokslut och årsredovisning. Uppdraget är en obligatorisk del av revisionens granskning för 2018.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret. Barn-, jämställdhets- och näringslivsperspektiven har inte bedömts relevanta med föreliggande förslag till beslut.

Föredragning

Granskningen summerar flera viktiga områden där avvikelser funnits och kritik riktats mot kommunstyrelsen och enskilda nämnder/förvaltningar.

Ett område där omfattande utrednings- och utvecklingsarbete bedrivits är exploateringsredovisningen. Vid årsskiftet 2018/2019 återstod en begränsad outredd historisk balans som avslutades under det första kvartalet 2019. Om kommunens årsbokslut skriver den sakkunniga revisionen redan per 2018-12-31:

"I och med genomförda rättningar av exploateringsredovisningen bedömer vi att resultat- och balansräkningarna för 2018 är i allt väsentligt korrekta och upprättade utifrån lag och god redovisningssed."

Kommunstyrelsen, revisionen och berörda förvaltningar är medvetna om att fortsätta

utvecklingsområden finns avseende projektstyrning av anläggnings- och exploateringsverksamheten. I första hand gäller detta implementering av tydliga processer och ett adekvat systemstöd. Kommunstyrelsen och mark- och exploateringsutskottet följer detta arbete löpande.

Kommunens finansiella mål uppnås vilket bekräftas av revisionen. Revisionen poängterar vikten av att ta hänsyn till exploateringsintäkternas variation när mål för god ekonomisk hushållning bestäms. Kommunstyrelsen bekräftar detta och kan konstatera att exploateringsintäkter och exploateringskostnader sedan länge betraktats som jämförelsestörande poster i kommunens redovisning. Kommunstyrelsen delar revisionens förståelse av risker kring tillväxt och höga investeringsnivåer – något som bevakas noga inför de strategiska val kommunen står inför.

Ett arbete bedrivs för att säkerställa att koncernredovisning och effekterna av så kallade elimineringar mellan kommun och dotterbolag utförs korrekt idag och i framtiden. Inga materiella fel finns men Stab ekonomi arbetar i dialog med sakkunnig revision för att säkerställa tillräcklig kvalitet på dokumentation och rutiner för framtiden. Koncernelimineringseffekter kan krävas i så långa tidsintervall som 30-50 år baserat på transaktioner som genomförts mellan kommunen och dess dotterbolag. En god struktur och kvalitet på underlagen är därför avgörande, om än inte alltid enkel att åstadkomma. Det ställer krav på verksamheten när affärshändelser förhandlas och uppstår likväl som när dokumentation samlas in, struktureras och bevaras.

Under 2018 upphandlades och implementerades ett systemstöd för koncernredovisning. Härvidlag läggs nu fokus på dokumentation från den omfattande försäljningen av verksamheter 2013 vid bildandet av Uppsala kommun Skolfastigheter och Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB.

Inför bokslut 2019 har revisionen påpekat behov av att anpassa årsredovisningens format i enlighet med ny normering. Ett arbete som syftar till att minska omfånget och tydliggöra formen pågår därför. Mycket av det empiriska och högkvalitativa uppföljningsmaterial som varit del av de senaste årens årsredovisningar kommer bevaras som tydliga bilagor till en mer kompakt årsredovisning som likt idag fördjupar sig i finansiell analys men endast övergripande sammanfattar måluppfyllelsen.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i detta ärende.

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ola Hägglund
Stabsdirektör

Kommunledningskontoret

Handläggare:
Backlund Thomas
Hägglund OlaKommunrevisionen/KPMG
kommunrevisionen@ uppsala.se
Bo Ädel
bo.adel@kpmg.se
KRN-2019/19

Yttrande över granskning av bokslut och årsredovisning 2018

I rubricerad granskningspromemoria avseende *bokslut och årsredovisning 2018* diskuteras flera områden med utvecklingsbehov och -möjligheter. Revisionen lämnar flera rekommendationer som beaktas och vägs in den fortsatta verksamhetsutvecklingen.

För en övervägande andel av rekommendationerna har området redan tidigare identifierats och förbättringar åstadkommit eller förväntas uppnås.

Avseende den mest långvariga och materiella av avvikelserna, bristerna i exploateringsredovisningen, konstateras att de sista av de historiska balansposterna åtgärdades i samband med utgången av det första kvartalet 2019. Om kommunens årsbokslut per 2018-12-31 skriver den sakkunniga revisionen i sin promemoria även, se avsnitt 1.6.1:

”I och med genomförda rättningar av exploateringsredovisningen bedömer vi att resultat- och balansräkningarna för 2018 är i allt väsentligt korrekta och upprättade utifrån lag och god redovisningssed.”

Revisionen talar vidare om löpande projektstyrning och vikten av periodiskt återkommande avstämning av varje exploateringsprojekt. Flera nya ekonomiska rapporter till projektledare och projektekonomer har utvecklats under 2019, vilket stärker möjligheten att styra. Arbetet inom stadsbyggnadsförvaltningen fortsätter för att stärka projektledningen med adekvat systemstöd samt tydliga och dokumenterade arbetsprocesser. Syftet är att säkerställa effektiv och ändamålsenlig verksamhet med en god intern kontroll. En separat granskningspromemoria upprättades av revisionen, KRN 2019/20 Granskning av exploateringsredovisningen, och besvarades av kommunstyrelsen i ärende KSN-2019-1477. Revisionen följer detta arbete genom sina sakkunniga ombud, liksom kommunstyrelsen och mark- och exploateringsutskottet följer det i form av löpande rapportering från förvaltningen.

Revisionen noterar att kommunens finansiella mål uppnås. Det poängteras att hänsyn bör tas till exploateringsintäkternas volatilitet i kommunens riktlinje för god ekonomisk

hushållning. Uppsala kommun har en väl dokumenterad målsättning som stöds av valda indikatorer som bland annat avspeglar resultat och ställning. Sedan länge följs Rådet för kommunal redovisnings rekommendation kring jämförelsestörande poster till vilka exploateringsintäkter och exploateringskostnader definierats. Av årsredovisningen, och revisionens granskning, framgår att de finansiella målen 2018 nås såväl med som utan jämförelsestörande poster. Det bör samtidigt betonas att kommunstyrelsen delar revisionens förståelse av riskerna kring exploateringsverksamhet och höga investeringsnivåer kopplade till stadens snabba tillväxt, och därför bevakar och beskriver dessa noga.

Revisionen påpekar att de byggnader och andra anläggningar som ingick i markförvärvet av Ulleråker från Regionen måste komponentindelas. Vid förvärvet var avsikten inledningsvis en snabb exploatering med rivning eller vidareförsäljning av dessa tillgångar. I takt med att tidplanerna förskjutits har behovet att komponentindela anläggningarna blivit självklart. Efter bokslutsdagen har komponentindelning genomförts, varför revisionens påpekande är åtgärdat.

Revisionen granskade inom ramen för årsbokslutet koncernredovisningen och fann att kontrollen var relativt god. Under 2018 upphandlades och implementerades ett nytt koncernredovisningssystem – Aaro – som bidragit till bättre dokumentation och kontroll av dessa processer. Revisionen påpekar i sammanhanget behov att verifiera metod för eliminering av olikheter i avskrivning av anläggningar som tidigare överlåtits eller framgent kommer att överlåtas mellan motparter inom kommunkoncernen. I första hand avser detta överlåtelser vid bildandet av Uppsala kommun Skolfastigheter AB samt Uppsala kommun Sport- och rekreationsfastigheter AB till vilka omfattande värden försålles i januari 2013. Revisionens oro är att elimineringar för olikheter i avskrivningstid i framtiden skapar felaktighet i koncernredovisningen.

Vid analys av underlagen konstaterar kommunstyrelsen att elimineringen fungerar men att revisionens iakttagelse samtidigt är relevant. Kommunens ekonomer utreder frågan och kartlägger säljarens respektive köparens avskrivningsprofiler för i första hand de fastigheter som överläts 2013. Avsikten är att erbjuda revisionens sakkunniga att medverka i denna process, ett möte är planerat till den 17 oktober 2019.

Avslutningsvis riktar revisionen synpunkter mot form och omfattning på kommunens årsredovisning. Kommunstyrelsen är väl medveten om denna uppfattning. En dialog har förts med revisionen en längre tid, även innan årsredovisning 2018 upprättades. Syftet bakom omfånget har varit att synliggöra verksamheten och den rika omfattning av empiriska data som finns från den numera mycket väl dokumenterade måluppföljningsprocessen. Uppsala kommun mäter och följer upp sin verksamhet framgångsrikt genom ett välutvecklat indikatorpaket. Detta har varit viktigt att lyfta fram för att synliggöra och motivera nämnder och förvaltningar, men även för att visa fullmäktige och allmänheten på den bredd och framgång som Uppsala uppnått på detta område de senaste åren.

Steg har icke desto mindre tagits för att anpassa formatet på årsredovisning 2019 till ny normering. Ansvariga tjänstepersoner på kommunledningskontoret diskuterar format och planerar förändringar. Det resulterar rimligen i en kortare och mer traditionellt rubriksatt publikation där fokus ligger på den finansiella redovisningen och ett kortare avsnitt sammanfattar måluppfyllelsen. Detta kompletteras med bilagor som synliggör verksamhet och resultat baserat på mycket omfattande och goda material som dotterbolag och nämnder kommer rapportera för sitt verksamhetsår 2019. Ett möte för att diskutera utformningen med revisionens sakkunniga är planerat till den 15 oktober 2019.

Kommunstyrelsen

Erik Pelling

Ordförande

Lars Niska

Sekreterare

KOMMUNREVISIONEN
Missivskrivelse

Datum:
2019-04-12

Diarienummer:
KRN-2019/19

Mottagare
Kommunstyrelsen
Kommunfullmäktige

- Svar senast 2019-08-31
- För kännedom

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Uppsala kommun granskat bokslut och årsredovisning för 2018. Uppdraget har ingått i revisionsplanen för 2018.

Baserat på den genomförda granskningen har vi kommit till följande slutsatser:

Kommunfullmäktige har fastställt fyra övergripande finansiella mål varav två resultatmål, ett rörande skuldsättning och ett rörande soliditet.

Det redovisade resultatet uppgår till 429 mnkr. Korrigerat för jämförelsestörande poster är resultatet 271 mnkr vilket motsvarar 2,3% av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning och därmed överträffar målet på 2%. I den takt Uppsala växer befolkningsmässigt kan skäl finnas att höja resultatmålet till 3-4%.

Justerat för jämförelsestörande poster är ökningen av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning är 5,1% mot en ökning på 7,4% för verksamhetens nettokostnader. Målet att skatteintäkter m m ska öka relativt sett mer än nettokostnaderna nås därmed inte.

För soliditeten har ett mål satts att den ska uppgå till 15 procent för kommunkoncernen. Målet uppfylls.

För skuldutvecklingen är målet att kommunkoncernens låneskuld per invånare inte ska öka med mer än 5 procent. Målet nås.

Fullmäktige har fastställt nio inriktningsmål och 111 uppdrag som syftar till att nå målen. Uppfyllelsen av målen mäts med totalt 72 indikatorer.

I vår uppföljning av utfall för indikatorer kommer vi fram till i de flesta fall små förändringar och ungefär lika många förbättrade, oförändrade och försämrade värden.

Vår sammanfattande bedömning är att utfallet är förenligt med av fullmäktige fastställda verksamhetsmål.

Våra viktigaste iakttagelser och synpunkter:

- Resultatet för 2018 är ett överskott på 429 mnkr, något sämre än 2017 men ett bra resultat utifrån budget och finansiella mål. Både 2018 och 2017 har påverkats av stora jämförelsestörande poster.
- Jämförelsestörande poster 2018 är bland annat byggbonus och vinster från markförsäljningar jämfört med utfallet 2017. Exklusive dessa poster uppgår resultatet till +271 mnkr vilket motsvarar 2,3% av intäkter från skatter och generella statsbidrag m m.
- Resultatet för kommunkoncernen uppgår till 563 mnkr, väsentligt lägre än 2017 som dock hade en positiv resultateffekt på 357 mnkr från en återföring av en nedskrivning som gjordes på 1990-talet. Kommunkoncernen har även erhållit försäkringsersättning för den nedbrunna skolan i Gottsunda och har haft kostnader hänförliga till skyfallet i juli. Korrigerat för de posterna är resultatet 2018 på samma nivå som 2017.
- Soliditeten inklusive pensionsåtaganden är oförändrad i kommunen och har förbättrats något i kommunkoncernen. Rättningarna av exploateringsredovisningen har haft stor påverkan på soliditetstalen.
- Kommunens genomlysning av exploateringsprojekt resulterade under 2017 i stora rättningar av redovisningen. Den genomlysningen avsåg till största delen äldre, fysiskt avslutade projekt. Under 2018 har rättningar skett av yngre och pågående projekt. De två årens rättningar omfattar markförsäljningar på 1,7 miljarder kr och vinster från markförsäljningar på 1 miljard kr. Poster som redovisats som omsättningstillgång har bokats om till anläggningstillgång med 700 mnkr. Mark som kommunen genom åren sålt men som trots det redovisats som tillgång i balansräkningen har bokats bort med drygt 700 mnkr. Rättningarna både ökar och minskar det egna kapitalet. Totala bruttobelopp som rättats överstiger 3 miljarder kr. Kommunen har i många år redovisat väsentligt felaktiga resultat- och balansräkningar. Även efter bokslutet för 2018 har rättningar skett men dessa avser väsentligt lägre belopp. Enligt kommunledningen återstår per 31 mars 2019 ett större projekt att genomlysna. Baserat på den stickprovsvisa granskning vi gjort och information från kommunledningen bedömer vi att exploateringsredovisningen för 2018 är i allt väsentligt korrekt, efter de rättningar som gjorts.
- Större resultatavvikelser mot budget redovisas av kommunstyrelsen +52 mnkr och utbildningsnämnden +89 mnkr medan omsorgsnämnden redovisar ett underskott med -25 mnkr.

Övriga kommentarer:

I koncernredovisningen görs en korrekt eliminering av den vinst på närmare en miljard kronor som uppstod när kommunen bolagiserade ett antal verksamhetsfastigheter 2013.

Bolagen tillämpar komponentmetoden i sina bokslut vilket är tvingande enligt K3-reglerna. I koncernredovisningen elimineras denna metod till de avskrivningsplaner kommunen använde för fastigheterna innan de såldes till bolagen. Denna eliminering är enligt vår uppfattning felaktig då även kommunen ska tillämpa komponentmetoden.

Elimineringen har flera effekter;

- Byggnaderna ifråga har olika livslängd i de bolag som äger dem i förhållande till den livslängd de anses ha i koncernredovisningen.
- För koncernen borde kommunen ha ett separat anläggningsregister för fastigheterna om de ska ha individuellt avvikande värden jämfört med i bolagen. Sådant anläggningsregister finns inte.
- I avsaknad av anläggningsregister kan byggnader i koncernredovisningen komma att fortsätta skrivas av trots att de redan är nedskrivna till noll.
- Komponentmetoden påverkar inte bara avskrivningar utan även klassificering av reparationer och investeringar. En eliminering enbart av skillnader i avskrivningar leder till en blandmetod som inte är tillåten.
- Det rör sig om belopp som i längden får väsentlig betydelse för kommunkoncernens balansräkning. Elimineringen uppgår till ca 100 mnkr per år.

Komponentmetoden ska användas för avskrivningar. Kommunen tillämpar metoden på nya tillgångar. Vi anser att byggnaderna i Ulleråker är så nyligen anskaffade att komponentmetoden borde tillämpas, vilket inte sker.

Sammantaget bedömer vi att årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning per 2018-12-31. Innehållet i förvaltningsberättelsen är fylligt, inklusive redovisningen av mål och uppdrag. Tydligheten i redovisningen kan utvecklas vad gäller målluppfyllelse. Tilläggsupplysningarna rörande redovisningsprinciper m m bör utvecklas.

Årsredovisningen som produkt behöver utvecklas ytterligare. Den kommunala redovisningslagen definierar vilka delar som ska ingå i en årsredovisning vilket bland annat innebär att notupplysningar inte ska redovisas som bilaga utan som del av årsredovisningen.

Vi lämnar följande rekommendationer:

- Den nu rättade exploateringsredovisningen måste hållas fortsatt aktuell och korrekt. Projekt bör stämmas av månatligen. Ändamålsenligt systemstöd behöver implementeras. Ansvarsfördelningen i exploateringsredovisningen behöver tydliggöras.
- Exploateringsverksamheten ska som andra verksamheter budgeteras och prognostiseras. I styrningen och uppföljningen av ekonomin bör dock exploateringsredovisningen även särredovisas. Verksamheten har mellan åren ojämna utfall och med tillväxt följer även behov av stora investeringar i infrastruktur och samhällsfastigheter. Dessa bör så långt möjligt finansieras med markförsäljningar och andra exploateringsintäkter.
- Vi föreslår att exploateringsverksamhetens särprägel beaktas i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.
- Koncernredovisningen bör korrigeras så att även koncernen tillämpar komponentmetoden för avskrivningar.
- Komponentmetoden bör tillämpas på byggnaderna i Ulleråkerområdet.
- En sammanfattande redovisning bör göras av mål, uppdrag och indikatorers värden innevarande och föregående år som underlättar för läsaren att göra en egen bedömning av nämndernas målluppfyllelse under det gångna året.

Revisionen begär yttrande över revisionens iakttagelser, utifrån frågeställningarna nedan, senast 2019-08-31 till kommunrevisionen@upsala.se och till det sakkunniga biträdet bo.adel@kpmg.se.

- Med avseende på den genomförda granskningen, vilka åtgärder avser ni att genomföra i syfte att komma tillrätta med de påtalade bristerna?
- Under vilken tidsperiod avser ni att genomföra dessa åtgärder?
- Hur kommer ni att avläsa effekten av dessa åtgärder?
- Hur kommer dessa åtgärder att påverka innehållet i nästa revision av internkontroll-planen?
- Om ni inte anser att revisionens granskning behöver besvaras eller att den har aktuell bäring på ert nuvarande arbete vänligen utveckla skälen till er bedömning.

För kommunrevisionen

Karolina Larfors, ordförande

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

Revisionsrapport

Uppsala kommun

KPMG AB

2019-04-12

Antal sidor 43

Uppsala kommun granskn rapp årsredovisning 2018.docx

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	1
1.1	Bakgrund	1
1.2	Exploateringsredovisning	1
1.3	Finansiella mål	1
1.4	Mål för verksamheten	2
1.5	Övriga iakttagelser	2
1.6	Lag och god redovisningssed	3
1.6.1	Exploatering	3
1.6.2	Koncernredovisning	3
1.6.3	Komponentmetoden i kommunen	4
1.6.4	Årsredovisningens innehåll	4
1.7	Rekommendationer	4
2	Inledning	5
2.1	Syfte och revisionsfrågor	5
2.2	Avgränsning	6
2.3	Revisionskriterier	6
2.4	Ansvarig nämnd	6
2.5	Projektorganisation	7
2.6	Metod	7
3	Måluppföljning	7
3.1	Lagregler	7
3.2	Bedömning utifrån fullmäktiges mål	8
3.2.1	Finansiella mål	8
3.2.2	Verksamhetsmål	8
4	Balanskravet	14
5	Bedömning av efterlevnad av lag och god redovisningssed	14
6	Årsredovisningens innehåll	14
7	Resultaträkning	15
7.1	Utfall 2015-2018	15
7.2	Jämförelse med budget och prognos för 2018	16
7.3	Sammanställd redovisning	17
8	Balansräkning	18

Uppsala kommun granskn rapp årsredovisning 2018.docx

i

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

8.1	Kommunens balansräkning	18
8.2	Sammanställd balansräkning	18
8.3	Exploateringsredovisning	19
9	Investeringar	20
10	Kassaflödesanalys	20
11	Ansvarsförbindelser	21
12	Kommunstyrelsen och nämnderna	21
12.1	Sammanställning över utfall på nämndnivå med prognosjämförelse	21
12.2	Nämndvis uppföljning av ekonomi och uppdrag	22
12.2.1	Kommunstyrelsen	23
12.2.2	Gatu- och samhällsmiljönämnden	25
12.2.3	Valnämnden	26
12.2.4	Plan- och byggnadsnämnden	26
12.2.5	Miljö- och hälsoskyddsnämnden	28
12.2.6	Räddnings- och beredskapsnämnden	29
12.2.7	Namngivningsnämnden	29
12.2.8	Utbildningsnämnden	31
12.2.9	Arbetsmarknadsnämnden	33
12.2.10	Kulturnämnden	34
12.2.11	Idrotts- och fritidsnämnden	35
12.2.12	Äldrenämnden	37
12.2.13	Omsorgsnämnden	38
12.2.14	Socialnämnden	40
12.2.15	Överförmyndarnämnden	41
12.3	Sammanfattande bedömning måluppfyllelse	42
13	Koncernredovisning	42
14	Komponentmetoden för avskrivningar	43

1 Sammanfattning

1.1 Bakgrund

Vi har av Uppsala kommuns förtroendevalda revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

De förtroendevalda revisorerna prövar enligt 12 kap KL¹ om verksamheten sköts ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag har varit att granska årsredovisningen i syfte att ge revisorerna underlag för revisionsberättelsen.

1.2 Exploateringsredovisning

I slutet av 2018 och början av 2019 har ett omfattande arbete genomförts med genomlysning och rättning av exploateringsredovisningen. Stora rättningar har skett som beaktats i bokslutet och årsredovisningen för 2018. Rättningar avseende mindre väsentliga belopp sker 2019. Enligt kommunledningen är exploateringsredovisningen för 2018 i allt väsentligt korrekt efter de bokförda rättningarna.

KPMG har genomfört en fördjupad granskning av rättningarna i exploateringsredovisningen som avrapporteras i separat rapport med samma datum som föreliggande rapport.

1.3 Finansiella mål

Kommunfullmäktige har fastställt fyra övergripande finansiella mål varav två resultatmål, ett rörande skuldsättning och ett rörande soliditet.

Det redovisade resultatet uppgår till 429 mnkr. Korrigerat för jämförelsestörande poster är resultatet 271 mnkr vilket motsvarar 2,3% av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning och därmed överträffar målet på 2%. I den takt Uppsala växer befolkningsmässigt kan skäl finnas att höja resultatmålet till 3-4%.

Justerat för jämförelsestörande poster är ökningen av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning är 5,1% mot en ökning på 7,4% för verksamhetens nettokostnader.

¹ Kommunallag (2017:725)

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Målet att skatteintäkter m m ska öka relativt sett mer än nettokostnaderna nås därmed inte.

För soliditeten har ett mål satts att den ska uppgå till 15 procent för kommunkoncernen. Målet uppfylls.

För skuldutvecklingen är målet att kommunkoncernens låneskuld per invånare inte ska öka med mer än 5 procent. Målet nås.

För utförlig analys se avsnitt 3.2.1.

1.4 Mål för verksamheten

Fullmäktige har fastställt nio inriktningsmål och 111 uppdrag som syftar till att nå målen. Uppfyllelsen av målen mäts med totalt 72 indikatorer.

I vår uppföljning av utfall för indikatorer kommer vi fram till i de flesta fall små förändringar och ungefär lika många förbättrade, oförändrade och försämrade värden.

Vår sammanfattande bedömning är att utfallet är förenligt med av fullmäktige fastställda verksamhetsmål.

För utförlig analys se avsnitt 3.2.2 samt avsnitt 12.

1.5 Övriga iakttagelser

Våra övriga viktigaste iakttagelser och synpunkter:

- Resultatet för 2018 är ett överskott på 429 mnkr, något sämre än 2017 men ett bra resultat utifrån budget och finansiella mål. Både 2018 och 2017 har påverkats av stora jämförelsestörande poster (avsnitt 7.1).
- Jämförelsestörande poster 2018 är bland annat byggbonus och vinster från markförsäljningar jämfört med utfallet 2017. Exklusive dessa poster uppgår resultatet till +271 mnkr vilket motsvarar 2,3% av intäkter från skatter och generella statsbidrag m m (7.1).
- Resultatet för kommunkoncernen uppgår till 563 mnkr, väsentligt lägre än 2017 som dock hade en positiv resultat effekt på 357 mnkr från en återföring av en nedskrivning som gjordes på 1990-talet. Kommunkoncernen har även erhållit försäkringsersättning för den nedbrunna skolan i Gottsunda och har haft kostnader hänförliga till skyfallet i juli. Korrigerat för de posterna är resultatet 2018 på samma nivå som 2017 (7.3).

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

- Soliditeten inklusive pensionsåtaganden är oförändrad i kommunen och har förbättrats något i kommunkoncernen. Rättningarna av exploateringsredovisningen har haft stor påverkan på soliditetstalen (8.1, 8.2).
- Kommunens genomlysning av exploateringsprojekt resulterade under 2017 i stora rättningar av redovisningen. Den genomlysningen avsåg till största delen äldre, fysiskt avslutade projekt. Under 2018 har rättningar skett av yngre och pågående projekt. De två årens rättningar omfattar markförsäljningar på 1,7 miljarder kr och vinster från markförsäljningar på 1 miljard kr. Poster som redovisats som omsättningstillgång har bokats om till anläggningstillgång med 700 mnkr. Mark som kommunen genom åren sålt men som trots det redovisats som tillgång i balansräkningen har bokats bort med drygt 700 mnkr. Rättningarna både ökar och minskar det egna kapitalet. Totala bruttobelopp som rättats överstiger 3 miljarder kr. Kommunen har i många år redovisat väsentligt felaktiga resultat- och balansräkningar. Även efter bokslutet för 2018 har rättningar skett men dessa avser väsentligt lägre belopp. Enligt kommunledningen återstår per 31 mars 2019 ett större projekt att genomlysa. Baserat på den stickprovsvisa granskning vi gjort och information från kommunledningen bedömer vi att exploateringsredovisningen för 2018 är i allt väsentligt korrekt, efter de rättningar som gjorts (8.3).
- Större resultatavvikelser mot budget redovisas av kommunstyrelsen +52 mnkr och utbildningsnämnden +89 mnkr medan omsorgsnämnden redovisar ett underskott med -25 mnkr (12.1).

1.6 Lag och god redovisningssed

1.6.1 Exploatering

I och med genomförda rättningar av exploateringsredovisningen bedömer vi att resultat- och balansräkningarna för 2018 är i allt väsentligt korrekta och upprättade utifrån lag och god redovisningssed.

1.6.2 Koncernredovisning

I koncernredovisningen görs en korrekt eliminering av den vinst på närmare en miljard kr som uppstod när kommunen bolagiserade ett antal verksamhetsfastigheter 2013.

Bolagen tillämpar komponentmetoden i sina bokslut vilket är tvingande enligt K3-reglerna. I koncernredovisningen elimineras denna metod till de avskrivningsplaner kommunen använde för fastigheterna innan de såldes till bolagen. Denna eliminering är enligt vår uppfattning felaktig då även kommunen ska tillämpa komponentmetoden.

Elimineringen har flera effekter;

- Byggnaderna ifråga har olika livslängd i de bolag som äger dem i förhållande till den livslängd de anses ha i koncernredovisningen.
- För koncernen borde kommunen ha ett separat anläggningsregister för fastigheterna om de ska ha individuellt avvikande värden jämfört med i bolagen. Sådant anläggningsregister finns inte.
- I avsaknad av anläggningsregister kan byggnader i koncernredovisningen komma att fortsätta skrivas av trots att de redan är nedskrivna till noll.
- Komponentmetoden påverkar inte bara avskrivningar utan även klassificering av reparationer och investeringar. En eliminering enbart av skillnader i avskrivningar leder till en blandmetod som inte är tillåten.
- Det rör sig om belopp som i längden får väsentlig betydelse för kommunkoncernens balansräkning.

1.6.3 Komponentmetoden i kommunen

Komponentmetoden ska användas för avskrivningar. Kommunen tillämpar metoden på nya tillgångar. Vi anser att byggnaderna i Ulleråker är så nyligen anskaffade att komponentmetoden borde tillämpas, vilket inte sker.

1.6.4 Årsredovisningens innehåll

Sammantaget bedömer vi att årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning per 2018-12-31. Innehållet i förvaltningsberättelsen är fylligt, inklusive redovisningen av mål och uppdrag. Tydligheten i redovisningen kan utvecklas vad gäller måluppfyllelse. Tilläggsupplysningarna rörande redovisningsprinciper m m bör utvecklas.

Årsredovisningen som produkt behöver utvecklas ytterligare. Den kommunala redovisningslagen definierar vilka delar som ska ingå i en årsredovisning vilket bland annat innebär att notupplysningar inte ska redovisas som bilaga utan som del av årsredovisningen.

1.7 Rekommendationer

Vi lämnar följande rekommendationer:

- Den nu rättade exploateringsredovisningen måste hållas fortsatt aktuell och korrekt. Projekt bör stämmas av månatligen, ändamålsenligt systemstöd behöver implementeras. Ansvarsfördelningen i exploateringsredovisningen behöver tydliggöras.

- Exploateringsverksamheten ska som andra verksamheter budgeteras och prognostiseras. I styrningen och uppföljningen av ekonomin bör dock exploateringsredovisningen även särredovisas. Verksamheten har mellan åren ojämna utfall och med tillväxt följer även behov av stora investeringar i infrastruktur och samhällsfastigheter. Dessa bör så långt möjligt finansieras med markförsäljningar och andra exploateringsintäkter.
- Vi föreslår att exploateringsverksamhetens särprägel beaktas i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning.
- Koncernredovisningen bör korrigeras så att även koncernen tillämpar komponentmetoden för avskrivningar.
- Komponentmetoden bör tillämpas på byggnaderna i Ulleråkerområdet.
- En sammanfattande redovisning bör göras av mål, uppdrag och indikatorers värden innevarande och föregående år som underlättar för läsaren att göra en egen bedömning av nämndernas målpåfyllelse under det gångna året.

2 Inledning

Vi har av Uppsala kommuns revisorer fått i uppdrag att granska bokslut och årsredovisning för räkenskapsåret 2018. Uppdraget ingår i revisionsplanen för år 2018.

De förtroendevalda revisorerna prövar enligt 12 kap KL² om verksamheten sköts ändamålsenligt och ekonomiskt tillfredsställande, om räkenskaperna är rättvisande och om den interna kontrollen är tillräcklig. Revisorerna ska även bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

Vårt uppdrag har varit att granska årsredovisningen för att ge revisorerna underlag för sin bedömning.

2.1 Syfte och revisionsfrågor

Syftet med granskningen har varit att bedöma om kommunens årsredovisning har upprättats i enlighet med kommunallag, kommunal redovisningslag och god redovisningssed i kommuner och landsting. Resultatet av vår granskning utgör underlag för revisorernas utformning av revisionsberättelsen.

Syftet har även varit att bedöma om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål som fullmäktige beslutat. Revisorernas uttalande avges i revisionsberättelsen.

² Kommunallag (2017:725)

2.2 Avgränsning

Vår granskning har skett i den omfattning som följer av God revisionsredovisning i kommunal verksamhet, främst såsom denna definieras av SKL³ och Skyrev⁴.

Vår granskning har varit inriktad på att hitta väsentliga fel (bedömda eller konstaterade) i årsredovisningen.

Granskningen har inte haft som syfte att identifiera brottsliga handlingar, t ex förskingring.

Granskningen av uppdrag och mål har utgått ifrån att faktaredovisningen i årsredovisningen är korrekt.

2.3 Revisionskriterier

Vi har bedömt om årsredovisningen i allt väsentligt följer:

- Kommunallag och kommunal redovisningslag, KRL
- God redovisningsredovisning, definierad av Rådet för Kommunal Redovisning, RKR
- Interna regelverk och instruktioner
- Fullmäktigebeslut

Vi har även bedömt om resultatet i årsredovisningen är förenligt med de mål kommunfullmäktige beslutat för verksamhet och ekonomi.

2.4 Ansvarig nämnd

Kommunstyrelsen har det övergripande ansvaret för upprättandet av årsredovisningen. I Kommunstyrelsens ansvar ingår även att säkerställa att organisation, system, rutiner och administrativa processer är ändamålsenligt utformade. Kommunstyrelsen har även ett uppsiktsansvar över övriga nämnders interna kontroll.

Kommunstyrelsen ansvarar även för sin del av årsredovisningen, dvs de siffror, texter och annan information som avser Kommunstyrelsens verksamheter och ansvar samt för den egna interna kontrollen. Övriga nämnder har ett ansvar för att de siffror, texter och annan information som avser respektive är korrekta samt den interna kontrollen i sin nämnd.

³ Sveriges Kommuner och Landsting

⁴ Sveriges Kommunala Yrkesrevisorer

2.5 Projektorganisation

Granskningen har genomförts under ledning av Bo Ädel, auktoriserad revisor och certifierad kommunal revisor.

Rapporten är faktakontrollerad av ansvariga ekonomer vid den centrala ekonomienheten på kommunledningskontoret.

2.6 Metod

Granskningen har genomförts genom:

- Intervjuer med berörda tjänstemän, framför allt ekonomer
- Dokumentstudier av relevanta dokument inklusive
 - Kommunens årsredovisning
 - Kommunstyrelsens och de 14 övriga nämndernas resultat-, verksamhets- och måluppföljningar
 - Resultatrapporter totalt och för varje nämnd
 - Balansräkning med bilagor och underbilagor
- Analyser av utfall och prognosavvikelser mot budget totalt och för varje nämnd
- Analyser av nyckeltal för verksamhet och ekonomi totalt och för varje nämnd för att bedöma om resultatet är förenligt med av fullmäktige beslutade
 - Finansiella mål
 - Verksamhetsmål
 - Uppdrag
- Analys av rimlighet i upprättade finansiella prognoser totalt och för varje nämnd
- Stickprovsvis verifiering av väsentliga resultat- och balansposter mot specifikationer och verifikationer

3 Måluppföljning

3.1 Lagregler

Enligt kommunallagens bestämmelser ska fullmäktige i budgeten ange finansiella mål och verksamhetsmål som har betydelse för god ekonomisk hushållning. Revisorerna ska bedöma om resultatet i delårsrapporten är förenligt med de av fullmäktige beslutade målen.

3.2 Bedömning utifrån fullmäktiges mål

3.2.1 Finansiella mål

Kommunens finansiella mål 2018 är enligt det fastställda dokumentet Mål och budget 2018-2020:

- Resultatet ska vara 2% av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning. Utfallet exklusive jämförelsestörande poster är 2,3% och målet uppnås.
- Förändringen av skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning ska vara högre än förändringen av nettokostnader. Exklusive jämförelsestörande poster är ökningen av skatteintäkter m m 5,1% och nettokostnader 7,4%. Målet nås inte.
- Soliditeten inklusive pensionsåtaganden i kommunkoncernen ska öka till 15%. Målet nås men har påverkats en hel del av rättningarna av exploateringsredovisningen. Ett nytt måltal behöver definieras.
- För skuldutvecklingen är målet att kommunkoncernens låneskuld per invånare inte ska öka med mer än 5 procent. Målet nås.

3.2.2 Verksamhetsmål

3.2.2.1 Inriktningsmål och uppdrag

Mål och budget 2018-2020 har nio inriktningsmål och 111 uppdrag som syftar till att nå målen. Måluppfyllelsen mäts med totalt 72 indikatorer. Statusen för varje mål bedöms utifrån dels vilka åtgärder och utvecklingsinsatser samt resultat nämnderna rapporterar, dels utifrån hur kommunfullmäktiges indikatorer har utvecklats över tid. För att kunna bedöma hur Uppsala kommun ligger till görs även jämförelser med andra jämförbara kommuner i det s k R9-nätverket. Där ingår förutom Uppsala även Eskilstuna, Gävle, Jönköping, Linköping, Norrköping, Södertälje, Västerås och Örebro.

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Översikt över mål och antal uppdrag för varje mål:

<i>Inriktningsmål</i>	<i>Antal uppdrag</i>
1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	10
2. Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i	13
3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	20
4. Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna	12
5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	14
6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande	11
7. I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	11
8. Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	9
9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	11
<i>Totalt</i>	<i>111</i>

3.2.2.2 Status för uppdrag

Översikt över kommunstyrelsens bedömning av hur uppdragen utförs i enlighet med plan:

<i>Inriktningsmål</i>	<i>Klart</i>	<i>Följer plan</i>	<i>Ej påbörjad eller följer inte plan</i>	<i>Genomförs inte</i>	<i>Antal uppdrag</i>
1	3	7			10
2	6	7			13
3	7	12	1		20
4	4	7	1		12
5	6	8			14
6	9	2			11
7	2	4	5		11
8	2	5	2		9
9	5	4	2		11
<i>Totalt</i>	<i>44</i>	<i>56</i>	<i>11</i>		<i>111</i>

Baserat på kommunstyrelsens bedömning anser vi att genomförandet av uppdrag i stort följer fullmäktiges beslut.

3.2.2.3 Måluppfyllelse

För bedömning av om målen nås har fastställts totalt 72 indikatorer, med olika indikatorer för olika mål. En redovisning av statusen för dessa indikatorer ges i årsredovisningen.

I årsredovisningen poängteras att det är få indikatorer som är utformade på ett sätt som gör att de går att koppla samman med kommunens åtgärder under samma år. Det beror både på att indikatorerna i många fall har en eftersläpning eftersom de baseras på officiell statistik, och på att det ofta finns en fördröjning innan kommunens insatser får ett mätbart genomslag. Indikatorerna ska enligt texten i årsredovisningen läsas som en bild av hur utvecklingen ser ut över tid och jämfört med andra, liknande kommuner.

För de förtroendevalda revisorerna i kommunen är uppdraget enligt KL 12 kap 2§ specifikt att bedöma om resultatet är förenligt med de mål fullmäktige beslutat. Revisorerna ska även enligt KL 12 kap 1§ pröva om verksamheten sköts ändamålsenligt. Vad gäller av fullmäktige fastställda uppdrag faller prövningen av dessa in under ändamålsenligheten. För målen kan inte annan prövning göras än vad som framgår av indikatorerna vilket leder till en problematik i utvärderingen.

Under rubriken Sammanvägd bedömning av måluppfyllelse (s 23 i årsredovisningen) skrivs att den samlade bedömningen av nämnders och bolagsstyrelsers arbete är att de uppnått övervägande delar av det de planerat för ökad måluppfyllelse. I likhet med förra året görs i årsredovisningen inte någon bedömning av måluppfyllelsen.

I årsredovisningen ges därefter redogörelser för insatser syftande till respektive inriktningsmål.

Vi har gjort en bedömning av den redovisning av utfall för olika indikatorer som ges i årsredovisningen. Vår utvärdering kan bara basera sig på utfallet för mätbara mål där aktuella utfall redovisas. För de flesta mål anges i årsredovisningen som mål för året att indikatorn ska öka eller minska. Ett sätt att mäta uppfyllelsen kan då vara att titta på hur många indikatorer som har bättre utfall, sämre eller oförändrat. I en sådan genomgång kommer vi fram till att ungefär en tredjedel av indikatorerna förändrats i riktning mot målen, en tredjedel är oförändrade och en tredjedel har försämrats.

Sammantaget med övrig granskning av verksamheten som utförts av revisionen under året bedömer vi utfallet som förenligt med målen.

Nedan ges kommentarer per inriktningsmål utifrån redovisningen i årsredovisningen.

Färgskala:

Grön = målet är uppfyllt för året

Gul = målet är delvis uppnått eller har oförändrade värden

Röd = målet har inte nåtts

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

I trendkolumnen ska → läsas som att indikatorerna är oförändrade, har blandat utfall eller är ej uppmätta och ↗ att en eftersträvd utveckling kan uttolkas:

Inriktningsmål	Indikatorer	Måluppfyllelse 2018	Trend
1. Uppsala kommun ska ha en jämställd och hållbar ekonomi	5		↗
2. Uppsala ska vara attraktivt att leva, verka och vistas i	6		→
3. Uppsalas stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	12		↗
4. Uppsala ska vara jämlikt, med goda levnadsvillkor för invånarna	9		→
5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete	7		↗
6. Uppsalas alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande	11		→
7. I Uppsala ska invånare leva ett oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	7		→
8. Uppsalas invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	5		↗
9. Uppsala kommuns medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och kan med hög kompetens möta Uppsala	10		→
<i>Totalt</i>	72		

Vår sammanfattande bedömning är att utfallet för indikatorer är förenligt med av fullmäktige fastställda mål.

Nedan följer en sammanfattning av vår bedömning av indikatorer per inriktningsmål.

1. Jämställd och hållbar ekonomi

Vår sammantagna bedömning är att kommunen når en för det enskilda året 2018 god ekonomi. Om den är jämställd och hållbar är en mycket större fråga som inte besvaras av indikatorerna som dock i sig är relevanta.

Det ekonomiska resultatet för 2018 är bra och på en nivå som är förenlig med vad som behövs i en kommun med så stark befolkningstillväxt.

Ökningen av verksamhetens nettokostnader är för hög i förhållande till skatteintäkter och generella statsbidrag m m för att anses förenlig med hållbarhetsmålet.

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

För indikatorn kvinnors andel av mäns medianinkomst är den redovisade trenden uppåtgående. Det är givetvis bra i förhållande till målet. Man kan uppfatta måldefinitionen "öka" som defensiv. Av använd indikator framgår inte om värdet är vägt utifrån yrkesroller och befattningar och vi föreslår att fler indikatorer tas fram. Indikatorn avser kvinnor och män i hela kommunen, inte bara anställda i Uppsala kommun. Det innebär att kommunen har begränsade möjligheter att direkt påverka indikatorn.

Hållbar ekonomi brukar kopplas samman inte bara med jämställd ekonomi utan även jämlik ekonomi. Någon sådan indikator används inte för detta mål. Vi föreslår att så sker. Socioekonomiska faktorer har avgörande betydelse för hållbarheten i ett samhälle. För mål 4 att kommunen ska vara jämlik med goda levnadsvillkor redovisas några socioekonomiska tal, vilket är bra (se nedan).

I årsredovisningen hänvisas även till "genomlysning och anpassning av exploateringsverksamheten till redovisningslagstiftning". Det vore bättre, tycker vi, att skriva rättning av redovisningen både till att följa lag och att ge en rättvisande bild av resultat och ställning.

I årsredovisningen ges ingen utvärdering av måluppfyllelse. Vår bedömning är att ekonomin för år 2018 är hållbar men inte jämställd.

2. Uppsala ska vara attraktivt

Årsredovisningen: Utvecklingen inom inriktningsmålet går i huvudsak i rätt riktning.

Vår bedömning: Indikatorerna är tämligen oförändrade jämfört med förra året. I årsredovisningen ges en bra redovisning av de utmaningar kommunen står inför och arbetar med, t ex trygghet och brottsförebyggande. Vår övergripande bedömning är att utfallet är förenligt med målet.

3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart

Texten i årsredovisningen kommenterar bland annat social hållbarhet men de indikatorer som används har i stort inriktning mot miljömål. Ingen av de indikatorer som används är inriktade mot social hållbarhet.

Av de indikatorer som används är det en blandning av oförändrade utfall respektive förbättringar och försämringar i förhållande till målen.

Årsredovisningen ger ingen samlad utvärdering av måluppfyllelsen. Vår övergripande bedömning är att utfallet är förenligt med målet.

4. Uppsala ska vara jämlikt med goda levnadsvillkor

I förhållande till förra året används 6 nya indikatorer med bra relevans för målet. Trenderna går i olika riktningar.

Av indikator 4.9 framgår att invånare födda utomlands har betydligt högre andel med låg inkomst i förhållande till hushållets storlek och sammansättning.

I årsredovisningen ges ingen samlad utvärdering av måluppfyllelse. Vår samlade bedömning är att målet inte nåtts.

5. Uppsalas invånare ska ha bostad och arbete

Flertalet indikatorer visar positiva trender.

I årsredovisningen ges ingen samlad utvärdering av måluppfyllelsen. Vår bedömning är att den rör sig i rätt riktning, vilket även innebär att målet inte nås 2018.

6. Uppsalas barn och elever ska klara utbildningen och utmanas i sitt lärande

En del indikatorer har bättre värde, andra sämre, några oförändrade. Det gäller även trenderna.

I årsredovisningen ges ingen samlad bedömning av måluppfyllelse. Vår bedömning är att den är oförändrad.

7. Invånarna ska vara oberoende och få stöd, vård och omsorg utifrån behov

Utfallet är blandat för indikatorerna.

I årsredovisningen ges ingen samlad utvärdering av måluppfyllelsen. Vår bedömning är att den är oförändrad 2018. Även trenden är oförändrad.

8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället

Flertalet indikatorer har bättre värde och trender.

I årsredovisningen ges ingen samlad utvärdering av måluppfyllelsen. Vår bedömning är att utfallet är förenligt med fullmäktiges mål.

9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens

Utfallet är blandat för indikatorer och trender.

I årsredovisningen ges ingen samlad utvärdering av måluppfyllelsen. Vår bedömning är att den är oförändrad.

4 Balanskravet

Årets resultat uppgår till 381 mnkr. Nettoresultat vid avyttring av anläggningstillgångar blev 16 mnkr och balanskravsresultatet därmed 364 mnkr.

Balanskravet är således med god marginal uppfyllt för 2018.

5 Bedömning av efterlevnad av lag och god redovisningssed

Uppsala kommun har under många år inte tillämpat lag och god redovisningssed vad gäller exploateringsfastigheter. Utredning har pågått i flera år med ambitionen att avsluta gamla projekt i redovisningen. Under 2017 rättades redovisningen av ett antal större projekt. Under 2018 har redovisningen av ytterligare ett femtiotal projekt rättats. Under början av 2019 har rättningsarbetet fortsatt och ytterligare rättningsbehov har identifierats, dock av i förhållande till rättningarna 2017 och 2018 mindre väsentliga belopp.

De rättningar som gjorts 2018 har inte fullt ut skett på rätt sätt då jämförelseåret 2017 inte rättats. Det felet bedömer vi som mindre väsentligt i sammanhanget.

Ytterligare rättningar kommer att bokföras 2019, beloppsmässigt dock mer begränsade.

Kommunen har i koncernredovisningen tillämpat komponentmetoden för avskrivningar på nya byggnader men inte på de byggnader som redan fanns i kommunens ägo när komponentmetoden infördes. En effekt av det är att de byggnader som 2013 överläts till kommunägda bolag redovisas enligt gammal avskrivningsmetod i kommunkoncernen men enligt komponentmetoden i de enskilda bolagen. Vi anser att kommunen i framtida årsredovisningar ska tillämpa komponentmetoden på dessa byggnader i koncernredovisningen.

6 Årsredovisningens innehåll

Sammantaget bedömer vi att årsredovisningen ger en rättvisande bild av kommunens resultat och ställning. Innehållet i förvaltningsberättelsen är fylligt, inklusive redovisningen av mål och uppdrag. Tydligheten i redovisningen kan utvecklas vad gäller måluppfyllelse.

Tilläggsupplysningarna rörande redovisningsprinciper m m bör utvecklas.

Årsredovisningen som produkt behöver utvecklas ytterligare. Den kommunala redovisningslagen definierar vilka delar som ska ingå i en årsredovisning vilket bland annat innebär att notupplysningar inte ska redovisas som bilaga utan som del av årsredovisningen.

Från och med 2019 gäller lag om kommunal bokföring och redovisning. Med den lagen följer en del förändringar kring innehållet i årsredovisningen och vi rekommenderar kommunledningen att i god tid förbereda den nya årsredovisningen för 2019.

7 Resultaträkning

7.1 Utfall 2015-2018

Nedan redovisas en ekonomisk jämförelse för 2018 i jämförelse med 2017 och 2016:

Belopp i mnkr	2018	2017	2016	2015
Verksamhetens nettokostnader	-11 346	-10 642	-10 278	-9 855
Förändring i %	6,6	3,5	4,3	
Skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	11 704	11 181	10 580	9 747
Förändring i %	4,7	5,7	8,5	
Finansnetto	69	43	79	165
Resultat	429	581	381	57
Resultat i % av skatteintäkter, statsbidrag och utjämning	3,7	5,2	3,6	0,6

Befolkningsökningen uppgick 2018 till 2,4% och 2017 till 2,5%.

Det redovisade resultatet för 2018 uppgår till +429 mnkr, att jämföra med +581 mnkr 2017. I analysen av resultatet är det viktigt att skilja på det resultat som uppstår genom den löpande driften och dess finansiering via avgifter, skatter och statsbidrag respektive det resultat som uppkommer genom poster av enstaka eller engångskaraktär. I det redovisade resultatet 2018 ingår som större jämförelsestörande poster vinster vid försäljning av exploateringsmark erhållen byggbonus från Boverket. Resultatet korrigerat för jämförelsestörande poster uppgår till 271 mnkr vilket motsvarar 2,3% av intäkter från skatter, generella statsbidrag och utjämning.

Korrigerat för byggbonus och andra jämförelsestörande poster ökade intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning med 5,1% medan verksamhetens nettokostnader ökade med 7,4%. Nettokostnadsökningen är högre än fullmäktiges budget och även högre än intäkterna från skatter, generella statsbidrag och utjämning. Trots det goda redovisade resultatet finns det därför anledning analysera kostnadsutvecklingen. I längden behöver skatteintäkter m m öka minst lika mycket som nettokostnaderna. Uppsala kommun växer även starkt i befolkning och stora investeringar kommer att behövas i infrastruktur, bostäder, förskolor, skolor och omsorgsboenden m m. Därtill kommer demografiska förskjutningar med en åldrande befolkning och därmed ökade behov av

omsorg samtidigt som andelen förvärvsarbetande sjunker. På plussidan finns givetvis en mycket lång och stark högkonjunktur.

7.2 Jämförelse med budget och prognos för 2018

Budget- och prognosjämförelse:

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall 2018</i>	<i>Prognos 2018</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>Avvikelse utfall/ budget</i>
Verksamhetens intäkter	3 005	2 838	3 074	-69
Verksamhetens kostnader	-14 115	-14 108	-14 251	136
Av- och nedskrivningar	-236	-230	-229	-7
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	<i>-11 346</i>	<i>-11 499</i>	<i>-11 406</i>	<i>60</i>
Skatteintäkter	10 515	10 533	10 573	-58
Statsbidrag och utjämning	1 189	1 150	1 101	88
Finansiella intäkter	180	195	122	58
Finansiella kostnader	-111	-169	-135	24
<i>Resultat</i>	<i>429</i>	<i>208</i>	<i>255</i>	<i>172</i>

Större resultatavvikelser i förhållande till budget och prognos:

- Nettoresultat från exploateringsverksamhet ca +70 mnkr
- Byggbonus +42 mnkr

För skatteintäkter, statsbidrag och utjämning är det slutliga utfallet 30 mnkr bättre än budget.

Finansnettot är 82 mnkr bättre än budget. Vi förstår inte budgeten för de finansiella posterna som saknar logik i förhållande till utfall 2017 och 2018.

Redogörelse för ekonomist utfall i nämnderna ges i avsnitt 12 nedan.

7.3 Sammanställd redovisning

Kommunkoncernens utfall 2018 i jämförelse med 2017:

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall 2018</i>	<i>Utfall 2017</i>
Verksamhetens intäkter	5 224	5 391
Verksamhetens kostnader	-15 067	-13 896
Av- och nedskrivningar	-1 017	-1 344
<i>Verksamhetens nettokostnader</i>	<i>-10 861</i>	<i>-9 849</i>
Skatteintäkter	10 515	10 199
Statsbidrag och utjämning	1 189	982
Finansiella intäkter	27	37
Finansiella kostnader	-237	-251
Skatt	-72	-156
<i>Resultat</i>	<i>563</i>	<i>962</i>

Kommunkoncernens resultat är 399 mnkr lägre än 2017 vilket till största delen förklaras av en återföring av tidigare års nedskrivning av 40 fastigheter på 1990-talet. Återföringen gav 2017 en positiv resultateffekt med 357 mnkr.

Jämförelsestörande poster 2018 är försäkringsersättning för den nedbrunna skolan i Gottsunda och kostnader hänförliga till skyfallet i juli.

8 Balansräkning

8.1 Kommunens balansräkning

Nedan redovisas en översiktlig ekonomisk jämförelse med 2017 och 2016.

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
Anläggningstillgångar	20 658	17 006	15 802
Omsättningstillgångar	5 542	4 085	2 733
<i>Summa tillgångar</i>	<i>26 200</i>	<i>21 091</i>	<i>18 535</i>
Eget kapital	9 213	8 196	7 428
Avsättningar	1 074	966	906
Långfristiga skulder	10 268	7 982	6 515
Kortfristiga skulder	5 645	3 946	3 686
<i>Summa eget kapital, avsättningar o skulder</i>	<i>26 200</i>	<i>21 091</i>	<i>18 535</i>
Ej skuldförda pensionsförbindelser	3 883	3 993	4 082
Eget kapital inkl ej skuldförda pensionsförbindelser	5 330	4 203	3 346
Likviditet	0,98	1,04	0,74
Likviditet exklusive exploateringsfastigheter	0,92	1,05	0,85
Soliditet enligt balansräkning	0,35	0,39	0,40
Soliditet inklusive pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelse	0,20	0,20	0,18

Balansräkningen har både 2017 och 2018 påverkats med väsentliga belopp av den genomlysning som gjorts av projekt i exploateringsverksamheten. Bokförda värden på anläggningstillgångar och omsättningstillgångar har ökat och eget kapital har ökat. Soliditeten ökade 2017 med knappt 2 procentenheter som effekt av genomlysningen och ackumulerat med knappt 4 procentenheter 2018.

Under 2018 har tillgångarna ökat med ca 4,7 miljarder kr utöver påverkan från rättningarna av exploateringsredovisningen som med 0,4 mnkr finansierats med årets resultat. I övrigt har finansiering skett med ökad upplåning 3,5 miljarder kr. Med dagens räntenivåer medför denna upplåning ingen stor kostnad. Framtida räntenivåer vet vi ingenting om.

Likviditetstalet ligger fortsatt omkring 1,0. I de flesta sammanhang brukar man utgå ifrån att omsättningstillgångarna bör vara minst lika stora som de kortfristiga skulderna, dvs likviditetstalet bör vara minst 1,0.

8.2 Sammanställd balansräkning

Nedan redovisas en ekonomisk jämförelse med 2017 och med delårsrapporten per 31 augusti 2018.

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>2018-12-31</i>	<i>2017-12-31</i>	<i>2016-12-31</i>
Anläggningstillgångar	29 596	27 155	25 443
Omsättningstillgångar	2 209	2 226	1 609
<i>Summa tillgångar</i>	<i>31 805</i>	<i>29 381</i>	<i>27 051</i>
Eget kapital	9 287	8 450	7 301
Avsättningar	1 500	1 338	1 152
Långfristiga skulder	13 221	11 984	11 250
Kortfristiga skulder	7 798	7 609	7 348
<i>Summa eget kapital, avsättningar o skulder</i>	<i>31 805</i>	<i>29 381</i>	<i>27 051</i>
Ej skuldförda pensionsförbindelser	3 883	3 996	4 083
Eget kapital inkl ej skuldförda pensionsförbindelser	5 404	4 454	3 218
Likviditet	0,28	0,29	0,22
Soliditet enligt balansräkning	0,29	0,29	0,27
Soliditet inklusive pensionsåtaganden som redovisas som ansvarsförbindelse	0,17	0,15	0,12

Kommunkoncernens soliditet inklusive pensionsåtaganden som ansvarsförbindelser har ökat med 1,8 procentenheter vilket motsvarar påverkan av rättningarna av exploateringsredovisningen.

8.3 Exploateringsredovisning

Löpande avstämningar

Kommunens genomlysning av exploateringsprojekt resulterade under 2017 i stora rättningar av redovisningen. Den genomlysningen avsåg till största delen äldre, fysiskt avslutade projekt. Under 2018 har genomlysning skett av yngre och pågående projekt.

Följande rättelser har gjorts i boksluten för 2018 och 2017, mot eget kapital (belopp i mnkr):

	<i>2018</i>	<i>2017</i>	<i>Totalt</i>
Markförsäljningar	870	869	1 739
Avgående anskaffningsvärde såld mark	-277	-438	-714
Tidigare års avskrivningar på aktiverade anl tillg	-30	-49	-79
Tidigare års upplösning av aktiverad finansiering	24	24	47
Summa från exploateringsverksamheten	587	406	993
Övrigt	1		1
Påverkan på eget kapital	588	406	994

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Utöver dessa rättelser har även korrigeringar gjorts mellan konto för pågående nyanläggning och färdig nyanläggning med (mnr):

	<u>2018</u>	<u>2017</u>	<u>Totalt</u>
Aktivering anläggningstillgångar	354	341	695
Aktivering finansiering	-105	-215	-320

Vi bedömer att exploateringsredovisningen i resultaträkningen för 2018 är i allt väsentligt korrekt redovisad och att utgående balanser för exploateringsverksamhetens konton i balansräkningen är i allt väsentligt korrekta.

9 Investeringar

Årets investeringar uppgick till 3 610 mnr (förra året 3 378 mnr) i kommunkoncernen varav bolagen stod för 2 906 mnr (2 746 mnr) och kommunen 718 mnr (632 mnr).

Bland större investeringar i kommunen märks KS med 285 mnr och GSN med 480 mnr.

Kommunkoncernens investeringsbehov de kommande åren är en stor utmaning, inte minst finansiellt. För 2018 var självfinansieringsgraden ca 40% mot drygt 50% året innan.

En 10-årig investeringsplan har tagits fram för hela kommunkoncernen.

Vi rekommenderar att kommande års årsredovisningar kompletteras med en mer detaljerad redovisning av kommunens investeringar.

10 Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen beskriver hur verksamhet och investeringar har finansierats samt hur de har inverkat på verksamhetens likvida ställning. Av kassaflödesanalysen för 2018 framgår bland annat att kommunen investerat för 714 mkr (förra året 624 mnr) och att finansieringsverksamheten gett ett netto inflöde på 581 mnr (förra året utflöde på 590 mnr). Löpande verksamhet har gett ett positivt kassaflöde med 1 365 mnr (1 682 mnr). Likvida medel har minskat med 232 mnr.

Koncernen har investerat för 3 606 mnr. Netto har dessa investeringar utöver kassaflödet från löpande verksamhet finansierats med extern upplåning på 1 275 mnr (229 mnr). Likvida medel har minskat med 490 mnr.

11 Ansvarsförbindelser

Största post bland ansvarsförbindelser är den del av pensionsförpliktelserna som inte tas upp som skuld. Posten uppgår i årsredovisningen för 2018 till 3 883 mnkr och har minskat med 110 mnkr jämfört med årsredovisningen för 2017.

12 Kommunstyrelsen och nämnderna

12.1 Sammanställning över utfall på nämndnivå med prognosjämförelse

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Kommunstyrelsen	328	430	380	52
Valnämnden	6	4	5	0
Gatu- och samhällsmiljönämnden	461	455	456	-5
Plan- och byggnadsnämnden	71	79	73	2
Miljö- och hälsoskyddsnämnden	23	23	23	0
Räddnings- och beredskapsnämnden	156	156	154	-3
Namngivningsnämnden	2	2	2	0
Utbildningsnämnden	4 825	4 891	4 914	89
Arbetsmarknadsnämnden	685	692	697	12
Kulturnämnden	322	324	326	3
Idrotts- och fritidsnämnden	244	245	249	5
Äldrenämnden	1 806	1 803	1 793	-13
Omsorgsnämnden	1 603	1 593	1 578	-25
Socialnämnden	667	677	688	21
Överförmyndarnämnden	20	23	25	5
Finansförvaltningen				286
Summa	11 218	11 394	11 358	429

Större positiva avvikelser från budget redovisas för kommunstyrelsen med 52 mnkr och utbildningsnämnden 89 mnkr. Större negativa avvikelser redovisas av omsorgsnämnden med -25 mnkr.

Redogörelser för respektive nämnds ekonomiska utfall lämnas nedan.

12.2 Nämndvis uppföljning av ekonomi och uppdrag

Fullmäktige har i dokumentet Mål och budget 2018-2020 fastställt nio inriktningsmål och 111 uppdrag som syftar till att nå de nio målen. För bedömning av om målen nås har fastställts totalt 72 indikatorer, med olika indikatorer för olika mål.

En redovisning av utfallet för dessa indikatorer ges i årsredovisningen. Inriktningsmålen är långsiktiga och indikatorerna används som ett medel att mäta om kommunen och nämnderna rör sig i rätt riktning för att nå de långsiktiga målen.

Vad gäller bedömningen av KS och nämndernas arbete för att uppnå målen bör den därför delvis ske utifrån hur nämnderna arbetat med sina uppdrag.

I den utvärdering som görs i årsredovisningen måste ändå bedömningen av måluppfyllelse respektive uppdragsutförande enligt vår uppfattning hållas isär. Uppdrag kan bli tillfredsställande utförda utan att de leder till måluppfyllelse.

I efterföljande avsnitt redovisar vi en nämndvis uppföljning av ekonomi, uppdrag och den målbedömning som görs i årsredovisningen.

Vi använder samma färgskala som kommunen i årsredovisningen.

Färgförklaring till bedömning av mål:

Blå = Nämnden har uppnått det den planerat för att bidra till inriktningsmålet

Grön = Nämnden har uppnått övervägande del av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet

Gul = Nämnden har uppnått delar av det den planerat för att bidra till inriktningsmålet

Röd = Nämnden har inte bidragit till inriktningsmålet

Färgförklaring till uppföljningen av uppdrag:

Blå = uppdraget är genomfört

Grön = arbetet med uppdraget går enligt plan

Gul = arbetet med uppdraget är inte påbörjat eller löper inte på enligt plan

Röd = Uppdraget genomförs ej

När vi jämfört olika nämnder med varandra i den redovisning som görs i årsredovisningen över uppdrag och mål har samma färgsättning i vissa fall olika betydelse, även i år. Bland annat ges några nämnder (i årsredovisningen) för vissa mål grön eller blå färg trots att nämnden inte utfört några uppdrag inom målet ifråga.

Uppsala kommun
Granskning av bokslut och årsredovisning 2018
KPMG AB
2019-04-12

12.2.1 Kommunstyrelsen

Utfall i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	60	63	64	4
Infrastruktur, skydd m m	103	185	168	65
Kultur, övrigt	7	7	7	0
Fritid, övrigt	9	8	1	-8
Vård och omsorg	3	3	4	1
Affärsverksamhet	16	1	18	2
Kommunledning och gemensamma verksamheter	126	158	118	-8
Övriga verksamheter	2	2	0	-2
Totalt	328	429	380	52

Kommentarer

Den positiva budgetavvikelsen på 52 mnkr hänförs till ett antal poster, bland annat senarelagda projekt och vakanser. Fastighetsverksamheten visar ett underskott mot budget på -54 mnkr pga minskad finansiering av driften, tomma lokaler och anpassningskostnader.

Exploateringsverksamheten ger ett överskott på 70 mnkr mot budget och 73 mnkr mot prognos, framför allt genom att ingen prognos gjordes över årets markförsäljningar.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Bedömt bidrag till mål	Uppdrag			
		Blue	Green	Yellow	Red
1. Jämställd och hållbar ekonomi		5	4		
2. Attraktiv kommun		6	4	1	
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart		4	10	1	
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor		1	5	1	1
5. Invånarna ska ha bostad och arbete		5	8		
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande			2		
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov				2	
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället		3	1	3	
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens		5	3	2	
Summa uppdrag	77	29	37	10	1

Kommentarer

Mer än 85% av uppdragen följer plan eller har utförts. KS självbedömning är att bidrag enligt plan har skett för åtta av de nio inriktningsmålen. Med utgångspunkt från redovisningen gör vi samma bedömning.

12.2.2 Gatu- och samhällsmiljönämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	2	1	1	0
Infrastruktur, stadsbyggnad m m	402	395	396	-6
Färdtjänst/riksfärdtjänst	55	53	58	3
Affärsverksamhet	1	1	0	-1
Totalt	461	450	456	-5

Kommentarer

Avvikelser mot budget hänför sig på olika sätt till genomgångar av materiella anläggningstillgångar. Rättningarna av exploateringsprojekt har lett till att tillgångar aktiverats och börjat skrivas av. Tillgångar har även uttrangerats och tidigare balansförda utgifter i projekt har kostnadsförts.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Bedömt bidrag till mål	Uppdrag			
		4	2	1	1
1. Jämställd och hållbar ekonomi		4	2		
2. Attraktiv kommun		4	2		
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart		12	2		
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor		3	1		
5. Invånarna ska ha bostad och arbete		3			1
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande		1			
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov					
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället		4		1	
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens		5	1		
Summa uppdrag	46	36	8	1	1

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Kommentarer

Nämnden har helt genomfört 36 av 46 uppdrag, medan 8 uppdrag följer plan. Nämndens bedömning är att den utifrån sina åtaganden bidragit enligt plan till samtliga inriktningsmål. för mål 7 blir den bedömningen meningslös då nämnden inte har något uppdrag mot det målet.

Vi instämmer i nämndens självbedömning utifrån den redovisning som görs.

12.2.3 Valnämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall 2018</i>	<i>Prognos 2018</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>Avvikelse Utfall/ Budget</i>
Politisk verksamhet	5,5	4,3	5,2	-0,3
Totalt	5,5	4,3	5,2	-0,3

Kommentarer

Valnämnden har genomfört uppdragen rörande valdeltagande och tillgänglighet och därmed bidragit till inriktningsmål 8, medborgarnas delaktighet i utformning av samhället.

12.2.4 Plan- och byggnadsnämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall 2018</i>	<i>Prognos 2018</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>Avvikelse Utfall/ Budget</i>
Politisk verksamhet	2	2	2	--
Infrastruktur, stadsbyggnad m m	42	49	35	-7
Vård och omsorg/bostadsanpassning	27	28	36	9
Totalt	71	79	73	2

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Kommentarer

En kraftig inbromsning har skett av bygglov. I förhållande till 2017 har volymerna sjunkit med ca 35%. Intäkterna är 13 mnkr lägre än förra året och 15 mnkr lägre än budget. På kostnadssidan har bostadsanpassningsbidragen varit 9 mnkr lägre än budget.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Bedömt bidrag till mål	Uppdrag			
		Blue	Green	Yellow	Red
1. Jämställd och hållbar ekonomi		2	1		3
2. Attraktiv kommun		2	4		
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart		3	7		
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor			2		1
5. Invånarna ska ha bostad och arbete		4	1		3
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande					
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov					
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället		1	3		1
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens		5			
Summa uppdrag	43	17	18		8

Kommentarer

Drygt 80% av uppdragen har genomförts eller följer plan. Nämnden anser sig ha bidragit enligt plan till samtliga inriktningsmål. För två av dessa mål har nämnden inte haft något uppdrag.

12.2.5 Miljö- och hälsoskydds nämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2018	Prognos 2018	Budget 2018	Avvikelse Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	2	1	1	-1
Infrastruktur, skydd m m	21	21	22	1
Totalt	23	23	23,0	0

Kommentarer

Nämndens utfall ligger nära budget och föranleder inte någon kommentar.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Bedömt bidrag till mål	Uppdrag			
		3	1	1	2
1. Jämställd och hållbar ekonomi	3				2
2. Attraktiv kommun	2		1		
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	6				
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor	2	1			1
5. Invånarna ska ha bostad och arbete	2				2
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande					
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov					
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	3				2
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens	5				
Summa uppdrag	32	23	1	1	7

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Kommentarer

Nämnden redovisar att drygt 70% av uppdragen utförts och att nämnden bidragit enligt plan till samtliga nio mål. För mål 6 och 7 har nämnden dock inga uppdrag och för sju andra har nämnden inte för avsikt att utföra dem.

12.2.6 Räddnings- och beredskapsnämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall 2018</i>	<i>Prognos 2018</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>Avvikelse Utfall/ Budget</i>
Politisk verksamhet	1	1	1	-
Infrastruktur, stadsbyggnad m m	155	155	152	-3
Totalt	156	156	153	-3

Kommentarer

Räddningsnämnden är en gemensam nämnd för Tierp, Uppsala och Östhammars kommuner och där Uppsala kommun är värdkommun. Kommunfullmäktiges budget på 156 miljoner kronor är kommunbidraget från Uppsala kommun, ersättningarna från Tierp och Östhammars kommuner uppgår sammanlagt till 49 miljoner kronor.

Det ekonomiska utfallet ligger nära budget och föranleder ingen ytterligare kommentar.

Uppdragsuppföljning

Nämnden anammar de mål och uppdrag i Uppsala kommun som stämmer med vad ägarkommunerna gemensamt beslutat för den gemensamma nämnden. Ingen redovisning ges i årsredovisningen.

12.2.7 Namngivningsnämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall 2018</i>	<i>Prognos 2018</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>Avvikelse Utfall/ Budget</i>
Politisk verksamhet	0,8	0,8	0,4	-0,4
Infrastruktur, skydd m m	0,7	0,7	1,1	0,4
Totalt	1,6	1,6	1,6	0

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Kommentarer

Det ekonomiska utfallet ligger nära budget.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Bedömt bidrag till mål	Uppdrag			
		Blue	Green	Yellow	Red
1. Jämställd och hållbar ekonomi	1				4
2. Attraktiv kommun					3
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	6				
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor			1		2
5. Invånarna ska ha bostad och arbete					4
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande					
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov					
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	2			1	2
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens	1				4
Summa uppdrag	31	10	1	1	19

Kommentarer

Nämnden har valt att inte genomföra ett antal av de kommungemensamma uppdragen. Nämnden är liten och det är rimligt att den inte har realistiska möjligheter att genomföra många av de uppdrag som fastställts av fullmäktige. Vår tolkning av fullmäktigebeslutet är dock att uppdragen gäller även för namngivningsnämnden om inte annat beslutas av fullmäktige.

Uppsala kommun
Granskning av bokslut och årsredovisning 2018
KPMG AB
2019-04-12

12.2.8 Utbildningsnämnden

Utfall i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	3	3	3	0
Förskoleverksamhet	1 461	1 478	1 472	11
Grundskola, förskoleklass och skolbarnsomsorg	2 450	2 475	2 492	42
Grundsärskola	101	102	96	-5
Gymnasieskola	760	781	796	35
Gymnasiesärskola	50	52	55	5
Totalt	4 825	4 891,3	4 913,4	89

Kommentarer

Det ekonomiska överskottet har uppkommit framför allt genom i förhållande till budget

- nya och retroaktiva statsbidrag
- lägre kostnader för skolskjuts
lägre lokalkostnader

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Av KS be- dömt bi- drag till mål	Uppdrag			
		4	3	2	1
1. Jämställd och hållbar ekonomi	4			1	
2. Attraktiv kommun	2		1		
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	8				
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor	4		1		2
5. Invånarna ska ha bostad och arbete	5				
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande	7		1		
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	3				
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	5				
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens	6				
Summa uppdrag	50	44	3	1	2

Kommentarer

Nämnden har genomfört eller följer plan för mer än 90 procent av uppdragen och anser sig ha bidragit till samtliga inriktningsmål.

12.2.9 Arbetsmarknadsnämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	2	2	2	0
Infrastruktur, skydd m m	7	6	6	-1
Kultur, övrigt	2	2	2	0
Grundläggande vuxenutbildning	153	155	164	11
Ekonomiskt bistånd	349	351	340	-9
Flyktingmottagande	51	52	54	3
Arbetsmarknadsåtgärder	122	123	129	8
Totalt	685	692	697	12

Kommentarer

Positiva budgetavvikelser har uppkommit genom riktade statsbidrag och kommunintern omfördelning av statsbidrag. Underskottet inom ekonomiskt bistånd hänförs till både fler hushåll och kostnad per hushåll.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Av KS be- dömt bi- drag till mål	Uppdrag			
		Blue	Green	Yellow	Red
1. Jämställd och hållbar ekonomi		4	1		
2. Attraktiv kommun		2	1		
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart		4	2	1	
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor		2	2	2	
5. Invånarna ska ha bostad och arbete		6	1	1	
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande		1	1		
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov		2		2	

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället		3	2	
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens		5	1	1
Summa uppdrag		47	29	11 7

Kommentarer

Nämnden har genomfört eller följer plan för 90 procent av uppdragen och anser sig ha bidragit till samtliga inriktningsmål.

12.2.10 Kulturnämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	2	2	2	0
Infrastruktur, skydd m m	0	0	2	2
Bibliotek	291	291	300	9
Öppen fritidsverksamhet	29	29	21	-8
Grundskola	2	2	2	0
Totalt	322	324	326	3

Kommentarer

Bidrag från Migrationsverket har haft betydelse för nämndens ekonomiska överskott.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Av KS be- dömt bi- drag till mål	Uppdrag			
					
1. Jämställd och hållbar ekonomi		5		2	
2. Attraktiv kommun		6	2	1	
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart		6			

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

4. Jämlikt med goda levnadsvillkor		3	2	1
5. Invånarna ska ha bostad och arbete		4	1	
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande		3		
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov		2		1
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället		3	2	
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens		5	1	
Summa uppdrag	36	13	22	1

Kommentarer

Nämnden har genomfört eller följer plan för samtliga uppdrag utom ett och anser sig ha bidragit till samtliga inriktningsmål.

12.2.11 Idrotts- och fritidsnämnden

Resultat i jämförelse med budet och prognos

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	1	1	1	0
Fritid, övrigt	243	243	248	5
Totalt	244	244	249	5

Kommentarer

Överskottet hänför sig till lägre hyreskostnader än budgeterat för Studenternas anläggningar.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Av KS be- dömt bi- drag till mål	Uppdrag			
		5	4	3	2
1. Jämställd och hållbar ekonomi	5			1	
2. Attraktiv kommun	4				
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	5		1		
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor	3		2		
5. Invånarna ska ha bostad och arbete	4				
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande					
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	3				
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	3		2		
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens	5			1	
Summa uppdrag	39	32	5	2	

Kommentarer

Nämnden har genomfört eller följer plan för samtliga uppdrag utom två och anser sig ha bidragit enligt plan till samtliga inriktningsmål, dock utan att ha något uppdrag till mål 6.

12.2.12 Äldrenämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	1	1	1	0
Öppen verksamhet	64	66	59	-5
Insatser enligt SoL och HSL	1 741	1 735	1 733	-8
Totalt	1 806	1 803	1 793	-13

Kommentarer, större budgetavvikelser

- Utebliven överlåtelse lokal korttidsverksamhet
- Ökad volym inom hemtjänsten
- Ökad kostnad för inhyrd personal

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Bedömt bidrag till mål	Uppdrag			
		3	1	1	1
1. Jämställd och hållbar ekonomi		3	1		1
2. Attraktiv kommun		2	1		
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart		3	1	1	
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor			2		1
5. Invånarna ska ha bostad och arbete	5				
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande					
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	1	1	2	4	
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	1		3	1	
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens	5				
Summa uppdrag	38	20	10	6	2

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Kommentarer

Nämnden har i jämförelse med andra nämnder en relativt stor andel uppdrag som inte genomförs eller inte följer plan men anser sig bidra till de mål nämnden kan påverka, med ett undantag.

12.2.13 Omsorgsnämnden**Resultat i jämförelse med budget och prognos**

<i>Belopp i mnkr</i>	<i>Utfall 2018</i>	<i>Prognos 2018</i>	<i>Budget 2018</i>	<i>Avvikelse utfall/ budget</i>
Politisk verksamhet	2	2	2	0
Ordinärt boende, äldre	86	88	127	41
Öppen verksamhet, funktionsnedsättning	32	32	30	-2
Ordinärt boende, funktionsnedsättning	346	336	372	25
LSS och assistansersättning	1 137	1 135	1 048	-89
Totalt	1 603	1 593	1 578	-25

Kommentarer

Förklaringar till budgetavvikelser

- Högre LSS-kostnader, felaktig ram från fullmäktige
- Avgifter från IVO för ej verkställda gynnande beslut

Nämnden har inför 2019 föreslagit att kommunbidraget delvis flyttas till LSS från andra verksamheter nämnden ansvarar för.

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Bedömt bidrag till mål	Uppdrag			
		Blue	Green	Yellow	Red
1. Jämställd och hållbar ekonomi	2		1	1	1
2. Attraktiv kommun	2		2	1	
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	2		2	1	
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor	2		1	1	
5. Invånarna ska ha bostad och arbete	3		4		
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande	3	1			
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	4		2	3	
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	3		3		
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens	1			4	
Summa uppdrag	44	17	15	11	1

Kommentarer

Nämnden har genomfört eller följer plan för drygt 70 procent av uppdragen. Nämnden har relativt många uppdrag som inte följer plan och anser sig inte ha bidragit tillräckligt till två av inriktningsmålen.

12.2.14 Socialnämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall	Prognos	Budget	Avvikelse
	2018	2018	2018	Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	5	5	5	0
Missbrukarvård och övrig vård för vuxna	178	177	177	-1
Barn- och ungdomsvård	483	490	477	-6
Familjerätt och familjerådgivning	18	18	18	0
Flyktingmottagande	-18	-14	12	29
Totalt	667	676	688	22

Kommentarer

Överskottet mot budget är till största delen hänförligt till ersättningar som avser tidigare år. Skatteverket har utbetalt 29 mnkr i momsersättning avseende verksamheten för ensamkommande barn. Ersättning har även erhållits från Migrationsverket avseende 2016 och 2017.

Uppdragsuppföljning

Inriktningsmål	Av KS be- dömt bi- drag till mål	Uppdrag			
		2	1	1	1
1. Jämställd och hållbar ekonomi	2	1	1	1	
2. Attraktiv kommun	1		2		
3. Stad och landsbygd ska växa smart och hållbart	2	3			
4. Jämlikt med goda levnadsvillkor	3	4			
5. Invånarna ska ha bostad och arbete	5	3			
6. Alla barn och elever ska klara sin utbildning och utmanas i sitt lärande					
7. Invånarna ska leva oberoende liv och få stöd, vård och omsorg utifrån sina behov	5	3	1		
8. Invånare och organisationer ska vara delaktiga i att utforma samhället	1	4	1		
9. Kommunens medarbetare ska ha bra arbetsvillkor och hög kompetens	1	4			
Summa uppdrag	48	20	22	5	1

Kommentarer

Nämnden har utfört eller följer plan för närmare 90 procent av uppdragen. Utifrån redovisningen av status för uppdrag ifrågasätter vi bedömningen av bidrag till mål 1 och 2.

12.2.15 Överförmyndarnämnden

Resultat i jämförelse med budget och prognos

Belopp i mnkr	Utfall 2018	Prognos 2018	Budget 2018	Avvikelse Utfall/ Budget
Politisk verksamhet	11	13	16	5
Flyktingmottagande	9	10	9	0
Totalt	20	23	25	5

Kommentarer

Överskottet har bland annat uppkommit genom ersättningar från Migrationsverket.

Uppdragsuppföljning

Nämnden arbetar med de mål och uppdrag som gemensamt beslutats av ägarkommunerna. Redovisning görs inte i årsredovisningen.

12.3 Sammanfattande bedömning måluppfyllelse

Fullmäktige har fastställt nio inriktningsmål och 111 uppdrag som syftar till att nå målen. Uppfyllelsen av målen mäts med totalt 72 indikatorer.

I vår uppföljning av utfall för indikatorer kommer vi fram till i de flesta fall små förändringar och ungefär lika många förbättrade, oförändrade och försämrade värden.

Vår sammanfattande bedömning är att utfallet är förenligt med av fullmäktige fastställda finansiella mål och verksamhetsmål.

13 Koncernredovisning

I koncernredovisningen görs en korrekt eliminering av den vinst på närmare en miljard kr som uppstod när kommunen bolagiserade ett antal verksamhetsfastigheter 2013.

Bolagen tillämpar komponentmetoden i sina bokslut vilket är tvingande enligt K3-reglerna. I koncernredovisningen elimineras denna metod till de avskrivningsplaner kommunen använde för fastigheterna innan de såldes till bolagen. Denna eliminering är enligt vår uppfattning felaktig då även kommunen ska tillämpa komponentmetoden.

Elimineringen har flera effekter;

- Byggnaderna ifråga har olika livslängd i de bolag som äger dem i förhållande till den livslängd de anses ha i koncernredovisningen.
- För koncernen borde kommunen ha ett separat anläggningsregister för fastigheterna om de ska ha individuellt avvikande värden jämfört med i bolagen. Sådant anläggningsregister finns inte.
- I avsaknad av anläggningsregister kan byggnader i koncernredovisningen komma att fortsätta skrivas av trots att de redan är nedskrivna till noll.
- Komponentmetoden påverkar inte bara avskrivningar utan även klassificering av reparationer och investeringar. En eliminering enbart av skillnader i avskrivningar leder till en blandmetod som inte är tillåten.

Uppsala kommun

Granskning av bokslut och årsredovisning 2018

KPMG AB

2019-04-12

- Det rör sig om belopp som i längden får väsentlig betydelse för kommunkoncernens balansräkning.

Vi rekommenderar att redovisningen från nästa år korrigeras så att bolagens tillämpning av komponentmetoden även används i koncernredovisningen.

14 Komponentmetoden för avskrivningar

Komponentmetoden ska användas för avskrivningar. Kommunen tillämpar metoden på nya tillgångar. Vi anser att byggnaderna i Ulleråkerområdet är så nyligen anskaffade att komponentmetoden borde tillämpas för de byggnader som har ett högre anskaffningsvärde. Så sker inte idag.

KPMG, dag som ovan

Bo Ädel

Auktoriserad revisor

Certifierad kommunal revisor